

Hostýnské kopce

Rajnohovice , Rosošná, busc	427 m			
Rajnohovičská lesní železnice	420 m		0,3	

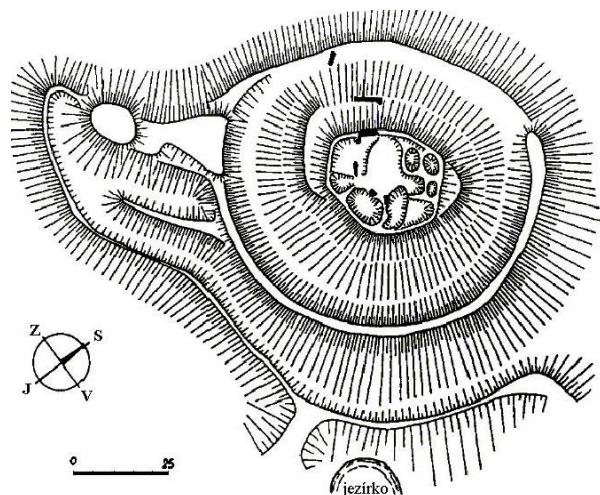
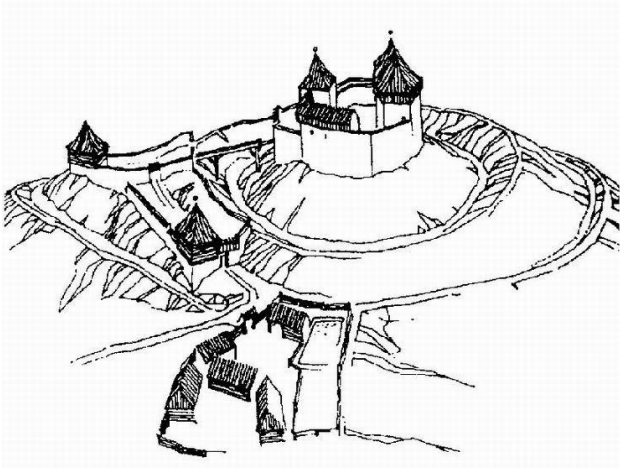

V letech 1904- 1906 zde byla vybudována úzkokolejná lesní dráha v délce 8,3km, která vedla po úbočích svahu od parní pily až do revíru nad Podhradní Lhotou (pod Kelčský Javorník). Železnice byla vybudována za účelem svozu dříví k pile. Lokomotiva vyvážela ráno prázdné vagóny do odlehlých lesů, dolů pak jely naložené vagóny samospádem. Vozy na kulatinu měly nosnost 6000kg. Lesní dráha měla také dva osobní vozy, které sloužily k nedělním výletům panstva a jejich hostů. Provoz na železnici probíhal bez problémů až do r.

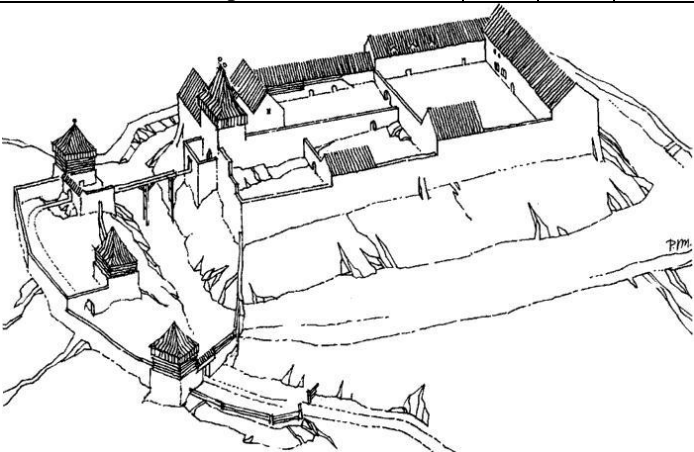
1918. Arcibiskupská vrchnost dokonce plánovala vybudování dalšího úseku železnice do oblasti Tesáku a spojení mezi pilou a nádražím Rajnohovice. V době 1. sv. války však nebyla zajištěna dostatečná údržba a začaly se projevovat poruchy (docházelo i k vykolejení lokomotivy). Lokomotivní provoz byl proto zastaven a prázdné podvozky začaly tahat koně. V r. 1921 byla doprava po železnici zastavena a r. 1925 pak byla nařízena definitivní likvidace. veškerý materiál byl prodán arcibiskupskému lesnímu úřadu na Ostravici pro lesní železnici v Bílé. Po lesní dráze v Rajnohovicích zůstala dodnes malebná lesní cesta "štreka".

Úvrat'ově na zel.	520 m	2,5	2,8	
hrad Zubříč a zpět	522 m	0,7	3,5	

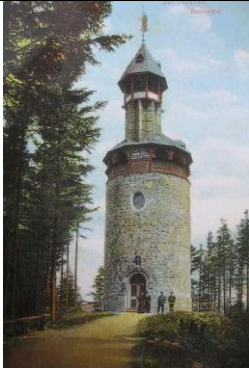
Podle archeologických nálezů byl vystavěn až po polovině 14. stol., prvně je zmiňován r. 1360. Pro loupežné výpravy majitelů byl r. 1451 vykoupen zemským hejtnanem Janem z Cimburka a pobořen. Možná byl poté ještě provizorně obnoven, ale nejpozději po tažení uherského krále Matyáše Korvína r. 1469 zpusťl. Označení Bašta vychází z nesprávného předpokladu, že šlo o předstunuté opevnění blízkého hradu Šaumburku, ve skutečnosti se jednalo o jeho nástupce, jak naznačuje také pojmenování Nový Šaumburk.

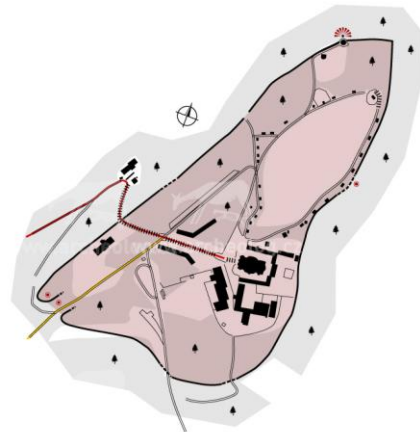
Šaumburk, rozc.	600 m	0,5	4	
hrad Šaumburk a zpět	608 m	0,3	4,3	

Zřícenina poměrně velkého hradu v odlehlé poloze na vrcholku kopce Hrad nad Podhradní Lhotou a Rajnohovicemi v Hostýnských vrších. Založen byl olomouckým biskupem po r. 1272, kdy získal území s horou "zvlášť vhodnou pro stavbu hradu", r. 1275 se už jmenuje na hradě purkrabí. Po poškození koncem 13. stol. byl opravován, r. 1307 se uvádí jako "nový hrad" a naposledy je zmiňován r. 1325. Poté byl opuštěn, zřejmě v souvislosti s odlehlou polohou a vysokými náklady na udržování a posádku; pravděpodobně také nebyl dokončen v původně plánovaném rozsahu. Jeho nástupcem se stal hrad Zubříč

pod Černou Bařinou	597 m	0,9	5,2	poměrně velký turistický přístřešek
---------------------------	--------------	------------	------------	--

Černá Bařina	653 m	0,4	5,6	
Pod vrcholem Černé Bařiny se částečně otevírá pohled směrem k Čečetkovu.				
Kelčský Javorník	863 m	2,2	7,8	
Stavba 35 m vysoké rozhledny na nejvyšším místě Hostýnských vrchů na Kelčském Javorníku podle návrhu Ing. Ondřeje Balážika, Marty Balážikové a Pavla Petru byla zahájena v září 2014 a dokončena v září 2015. Díky převýšení téměř 500 m n. m. oproti okolí je z ní velkolepý výhled.				
Připomínka pěti obětí letecké havárie z 25. dubna 1961. Letoun Let L-200A Morava se zde zřítil při cestě z Nových Zámků do Ostravy.				
Jehelník	852 m	0,7	8,5	
	Jaroš Ladislav čestný občan města, starosta Sokola Holešov, profesor, později ředitel reálného gymnázia v Holešově. Byl starostou sokolské jednoty, zakladatelem oddílu házené, organizátorem mnoha večírků a besed.			
	Dne 18. června 1942 byl v Kaunicových kolejích nacistickou mocí zastřelen. Jeho památka je zvěčněna tím, že gymnázium v Holešově nese čestný název gymnázium Ladislava Jaroše. Vděčné členstvo umístilo na vrcholek Jehelníku na svahu Kelčského Javorníku, místu jeho častých turistických vycházek pamětní desku s nápisem: Vzpomeňte bratra Jaroše, starosty Sokola Holešov, ředitele reálného gymnázia, turisty, lyžaře a milovníka tohoto kraje.			
Humenec, rozc., zemljanka	718 m	1,5	10	
Pod Čerňavou	792 m	0,5	10,5	
Dolní skály	675 m	1,1	11,6	
Ostrý Grůň	612 m	1,4	13	
lom Na Hrobech	435 m	2,4	15,4	
	V dřívějších dobách podle pověsti o vpádu Tatarů v roce 1241 vykopali tehdejší obyvatelé jámy, aby byli pohřbeni mrtví pohané. Od té doby se tomuto místu říká Na Hrobech. Není známo, zda byl již v tehdejších dobách zde vztyčen kříž. První existence se stahuje k roku 1763, kdy byl kříž vyznačen ve vojenské mapě z doby panování Marie Terezie.			
Chvalčov, U Revíru, rozc.	408 m	0,3	15,7	
Hostýn, rozhledna	735 m	0,9	17,6	
	Kamennou rozhlednu a kapli sv. Kříže v jednom nechala na Hostýně postavit Matice svatohostýnská v roce 1897. Okrouhlá stavba nesla původně vyhlídkovou věžičku a jméno císaře Františka Josefa I. Během století byla vížka odstraněna a nahrazena vyhlídkovou terasou, ze které můžete přehlédnout pěkný kus Moravy - v první řadě zvlněné Hostýnské vrchy na jedné straně a rovinatou Hanou na druhé.			
	Keltské osídlení Hostýn , můžeme považovat za správné a snad i náboženské centrum širší oblasti, Hostýn byl důležitý především jako strategický bod střežící trasu dálkového obchodu procházejícího Moravskou branou a tomu odpovídá i charakter jeho osídlení a nálezů. Má půdorys ve tvaru nepravidelného trojúhelníku o rozloze 19,8 ha se dvěma vrcholy – na severu ostrý hřeben s nejvyšším vrcholem 736 m n. m. a dalekým rozhledem a na jihu protáhla plošina akropole s nejvyšším bodem 718 m n. m. Mezi nimiž se prostírá sedlo zvané amfiteátr. Hradisko je po obvodu opevněno valem vysokým většinou kolem 4 metrů, v jihozápadní části však dosahuje výšky až 8 metrů; před ním se nachází příkop. V jihozápadní části je toto opevnění přerušeno původním hlavním vchodem, tzv. Slavkovskou branou, u druhého přerušení (tzv. Železná brána) na severovýchodním obvodu není jisté, zda s hradiskem souvisí – s největší pravděpodobností jde o novověký průraz..Keltové zřejmě využili pro vybudování svého opevnění starých valů; zajímavé je, že tzv. klešťovitá brána, považovaná za typický keltský prvek opevnění, byla zde vybudována již při stavbě nejstarší hradby.			
	Různorodé kapličky první křížové cesty byly přijaty s negativní kritikou. Proto byl přizván architekt Dušan Jurkovič a ten vypracoval projektu nové křížové cesty. 13 kapliček křížové cesty je nepravidelně umístěno severovýchodně od kostela. Z vrcholu od chrámu jich osm klesá, XI. zastavení Ukřižování vystupuje na mohutné terase a Křížová cesta končí u malebného hřbitůvka stávající rotundou XIV. Kladení do hrobu, která se stala pro obě křížové cesty společnou. Jurkovičův návrh XIV. nebyl nerealizován. Pro malířskou výzdobu byl vybrán Joža Úprka, který navrhl obrazy všech zastavení. Realizaci obrazů prováděla firma B. Škardy z Brna novou technikou tzv. sklomalby, která byla neodzkoušená a drsným hostýnským podmínkám nevyhovovala. Proto se z Úprkových obrazů zachoval pouze jeden, Ježíš své Matce na klín položen, XIII. zast. "Zbylé dva obrazy, Ježíše umírajícího na kříži a Ukřižování, byly závčas sejmuty a převezeny na Velehrad, aby se uchránily před úplným zničením. Nové obrazy jednotlivých zastavení pak vytvořil Jano Köhler. Obrazy přizpůsobil nepříznivému podnebí. Na pašijových obrazech začal Köhler pracovat v r.1912, ale křížová cesta byla dokončena a vysvěcena až v r.1933.			
	Kromě křížové cesty je dalším Jurkovičovým dílem na Hostýně malá shromažďovací síň zvaná Jurkovičův sál.			

Svatý Hostýn, po Velehradě nejpamátnější a nejvíce navštěvované poutní místo Moravy. Hostýn má dva vrcholy - severnější (736 m n. m.) s rozhlednou a kaplí sv. Kříže (od r. 1993 také s větrnou elektrárnou), druhé temeno je zastavěno poutním chrámem a dalšími objekty (718 m n. m.).

Nynější velkolepý poutní chrám byl vybudován v barokním slohu majitelem bystrického panství Františkem Antonínem z Rottálu v letech 1721 - 1748. Předmětem úcty byl obraz Matky Boží Ochránitelky. Svatohostýnský chrám nařízením císaře Josefa II. zrušen, odsvěcen, zbaven svého vnitřního zařízení i střechy a nechán na pospas drsné povětrnosti, až se z něho stala ruina.

Přes přísný zákaz konání poutí nebyla jejich kontinuita přerušena. Hluboce zakořeněná poutní tradice a pozdější změna názírání na nejvyšších místech umožnila obnovu poutního místa v letech 1841 - 1845. Činnost od 80. let 19. stol.

znamená zásadní obrát ve vývoji; je spojen se jménem P. Antonína Stojana, pozdějšího olomouckého arcibiskupa, který zakládá spolek Družstvo svatohostýnské

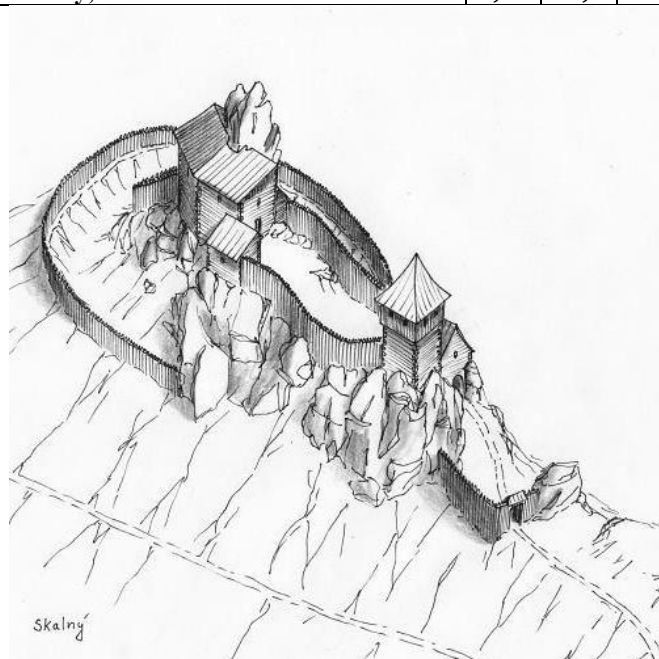
(1881), jež je předchůdcem Matice svatohostýnské (1895) existující dosud. Od barona Laudona je zakoupena vrcholová oblast hostýnské hory v rozsahu keltských valů, zřízena trvalá duchovní správa obsazená řádem Tovaryšstva Ježíšova, budují se komunikace, křížové cesty (1901, 1905), ta novější podle návrhu Dušana Jurkoviče v provedení Jano Kohlera (ve stylu lidové architektury), monumentální přístupové schodiště k chrámu (250 stupňů), poutní noclehárna, hostinec aj.

Významnou událostí té doby byla korunovace Panny Marie svatohostýnské v r. 1912, kterou provedl podle starého církevního zvyku v zastoupení papeže olomoucký arcibiskup František Bauer. V době mezi válkami pokračovalo budování - přístupová komunikace z Bystřice pod Hostýnem, moderní poutní dům aj. Poutní místo Hostýn se stal moderním centrem náboženského života.

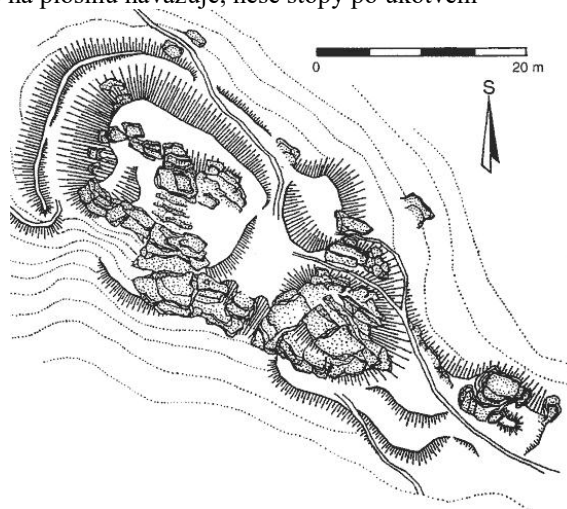
Kostel byl uveden do současného stavu ke přelomu 19. a 20. století. Střecha je vytvořena mohutnou helmicí, dvě věže postavené kose překrývají jednoduché jehlanové střechy se skosenými hranami. Dominantou průčelí je vertikálně členěná plocha s hladkými pilastry a konkávní plochou vyplněnou impozantním mozaikovým obrazem Panny Marie Svatohostýnské (25 m²) od malíře Viktora Foerstra (bratra hudebních skladatele J. B. Foerstra), nad ním je nápis: ZŮSTAŇ MATKOU LIDU SVĚMU. Masivní kostelní vrata jsou dílem brněnského sochaře Josefa Axmana, Myslbekova žáka. Před chrámem na schodišti nás vítají sochy sv. Cyrila a Metoděje.

Vlastní chrám má centrální, půdorysně orientovanou dispozici elipsovitého tvaru s osami 40,5 a 30,5 m. Vnitřek chrámu, tvořený elipsovým válcem odděleným římsou, sedmi okny a prosvětlenou kopulí, je úchvatný. Oválný půdorys chrámové lože je rozčleněn a rozšířen o prostory vchodů a oltářů. Hlavní oltář se sochou hostýnské Madony s Ježíškem a výjevem pokoření Tatarů, sochou sv. Cyrila držícího v ruce obraz Panny Marie tuřanské a sv. Metoděje s mušlí (atribut křtu). Před oltářem je menza odpovídající reformě podle II. vatikánského koncilu. Autor původního oltáře je sochař a řezbář Benedikt Edele (1844). Na evangelijní straně presbytáře je kopie původního obrazu Panny Marie Ochránitelky, na protější straně nástěnný obraz Panny Marie Vítězné, jehož originál z r. 1695 není v majetku Hostýna. Na evangelijní straně kaple sv. Josefa, oltář Božského srdce Páně s reliéfním obrazem a kaple sv. Jáchyma se sv. Annou. Na epištolní straně kaple sv. Valentina, za ní u vchodu je kaple Panny Marie lurdské s oltářem sv. Ignáce z Loyoly (zakladatele Tovaryšstva Ježíšova). Na protější straně je zobrazena vodní kaple s procesím, dále je kaple sv. Šebestiána, která je nyní proměněna v kapli "dušičkovou". Interiér chrámu doplňují nástěnné malby ze života světců a Panny Marie. K architektuře kostela jako celku lze říci celkově, že exteriér chrámu je tvořen převážně barokně, interiéru odpovídá zhruba době konce 19. stol.

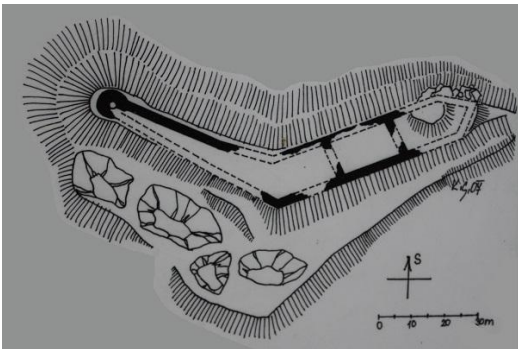
Hostýn, rozc., bus.	693 m	0,1	18,1	
Pod valy	656 m	0,3	18,4	přístřešek, poblíž po cestě studánka, slabě teče
Bukovina, rozc.	613 m	0,8	19,2	přístřešek
studánka pod Skalným	671 m	1	20,2	teče
Skalný, rozc., cesta vlevo	683 m	0,2	20,4	přístřešek
Skalný, hrad	717 m	0,2	20,6	

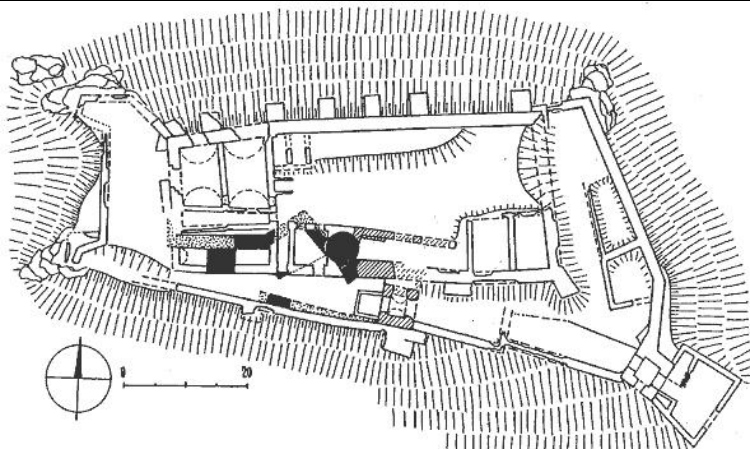

Areál hrádka se nachází zhruba na obdélné plošině (cca 35 x 23 m), ze které trčí skály. Tato plošina je ze dvou stran obehnaná náznaky příkopu širokého asi 10 m a náznakem valu. Od dalšího skalního suku na jihovýchodě dělí plošinu asi 12 m široká upravená rozsedlina. Tento skalní suk však stavebníkem nejspíše nebyl, patrně pro svou rozeklanost, využit. Oproti tomu jižní bradlo, které na plošinu navazuje, nese stopy po ukotvení dřevěné věžovité stavby. Jelikož další zástavba (pokud byla) byla také lehké dřevěné konstrukce, není již dnes pouhým okem patrná a je proto vhodné provést na tomto velmi zajímavém místě plošný archeologický průzkum. Podle nálezů ze sondážního průzkumu je lokalita datována do druhé poloviny 14. století.

Kůň, skalisko	700 m	0,3	20,9	
Pod Skalným, rozc., cesta vlevo	629 m	0,4	21,3	poblíž Veverkova studánka, teče
studánka	572 m	0,6	21,9	studánka Pod jelení loukou, teče málo

červená	560 m	0,1	22	
Obřany, rozc.	595 m	0,3	22,3	
Obřany, hrad a zpět	704 m	1	23,3	
 Hrad Obřany byl založen patrně někdy před rokem 1365 Bočkem z Kunštátu a Poděbrad, pradědem krále Jiřího z Poděbrad. Název Obřany hrad získal podle zaniklého rodového hradu u Brna. Boček však hrad vystavěl bez svolení moravského markraběte Jana Jindřicha, který se obrátil na bratra, císaře Karla IV., aby prosadil demolici Obřan. Karel IV. opravdu roku 1366 nařídil zboření hradu, avšak došlo patrně jen k zastavení prací na stavbě. Nedokončený hrad byl dále patrně využíván jen provizorně. Obřany mají velmi netypický protáhlý a úzký tvar, který je dán přizpůsobením dispozice tvaru vrcholového hřebene. Z hradu, na kterém se žilo asi pouze jen sto let, se mnoho nedochovalo. Na západním pólu dispozice stojí pozůstatky okrouhlé strážní věžice a na opačném, východním, se rýsují terénní náznaky rozměrného paláce. Hradní válcová věž stojí na nejvíce chráněném místě s širokým výhledem na Hostýn a do údolí říčky Bystřice. K přístupové straně na jihu se hrad otáčel rozepjatým obloukem své dispozice. Na této jižní straně hradu se nacházejí výrazné terénní pozůstatky náznaků příkopu a valu, které však budí dojem značné nedokončenosti. Právě v těchto místech se někde nacházela vstupní brána do jádra hradu, respektive dvora mezi objekty při věži na západě a palácem na východě. Před ní se zřejmě nacházelo menší předbrání či předhradí. Významný badatel PhDr. M. Plaček soudí, že v případě Obřan šlo o kvalitní práci velmi dobrého zedníka (stavitele), ale na nevhodném místě či podle špatného projektu. 				
Rožnovjačka, rozc.	598 m	0,1	23,4	
Klapinov, rozc.	653 m	0,6	24	přístřešek, výhledové místo
Drobečkova studánka	698 m	0,7	24,7	studánka na památku kamaráda Drobečka, málo vody
Holý vrch	729 m	0,4	25,1	
Holý vrch,rozc.	723 m	0,2	25,3	přístřešek
cyklo 5038	527 m	2	27,3	
Pod Oklukem	578 m	0,7	28	
Pod Kuželkem	550 m	0,9	28,9	větší přístřešek
U Ščůrovej, stud.	551 m	0,5	29,4	přístřešek
U Korýtky	475 m	1,2	30,6	
Korýtko, studánka	434 m	0,4	31	přístřešek
Na Písečném	479 m	1,4	32,4	
věž Svatojáňka	515 m	0,9	33,3	poblíž větší přístřešek
Svatojáňská věž s dolním hradem byla postavena při opravě hradu Lukov po dobytí v česko-uherských válkách. Volně přístupná.				
Lukov, hrad	496 m	0,1	33,4	

Hrad Lukov se poprvé připomíná v r. 1332, kdy patřil pánům ze Šternberka, kteří jej vlastnili až do r. 1516.

Ve 14. století měl hrad vlastní jádro tvořené hradním palácem, k němuž na jihu přiléhala hradní věž, připomínající věž hradu Buchlova. Věž střežila přístupovou trasu. Severní stranu chránila hradební zeď.

Na konci 14. století byl hrad rozšířen o neobyčejně rozsáhlé předhradí, zpevněné nárožními věžemi, z nichž jedna – Svatojánská – se zachovala dodnes; lukovské předhradí je možno srovnat s předhradím na hradě Veverčí. Spojení předhradí se starší částí obstarával most, ústící na straně hradního jádra do nově vybudované brány. V 70. letech 14. století doplnila hradní areál kaple a o něco později, kolem r. 1400, další palác, vestavěný do jádra hradu.

Pozdější úpravy hradu už byly nepodstatné, především se

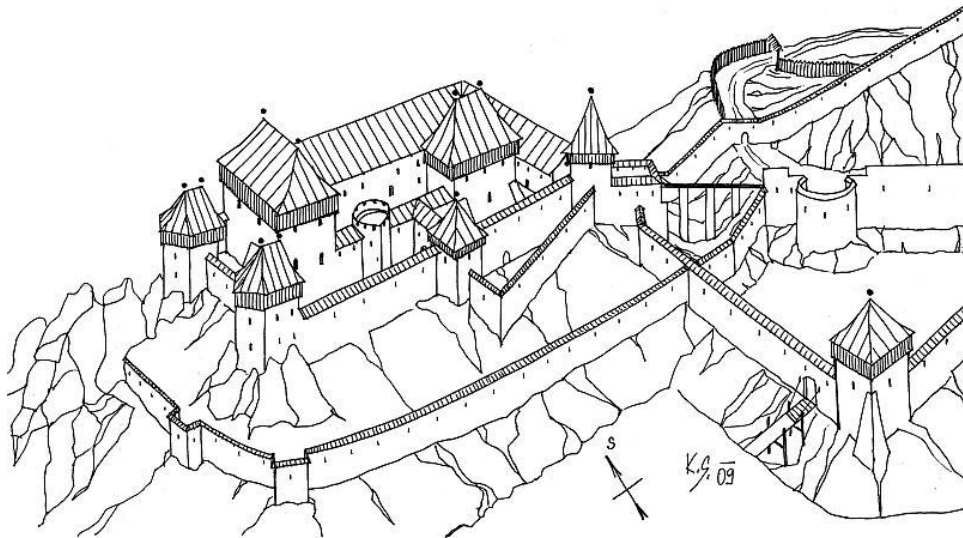
rozšířilo, byť i bez zástavby, opevněné předhradí.

R. 1621 se Lukova zmocnili Valaši, jejichž akce řídil emigrant Jan Adam z Víckova a pod jehož velením se Lukov stal r. 1626 znovu centrem lidového odporu proti Habsburkům. Valdštejn zatím postoupil Lukov s panstvím císaři a ten jej r. 1624 prodal Štěpánu Šmidovi z Freyhofenu. Byl to evangelík, který i za povstání zůstal věren císaři. Z jeho období se dochoval zajímavý inventář hradu Lukova, který byl sepsán v r. 1631. Z místností je jmenovitě uvedena velká klenutá jídelna, komora u jídelny, protější dlouhá jizba, vedle kancelář, pod jídelnou světnička důchodního písaře. Jinak soupis uvádí pokoje „prázdné a pusté“, kromě zřízeného a obývaného čeledníku, třetí kancelářské světničky a kuchyně. Z dosti četného vybavení se uvádí například 7 obrazů, 13 zelených kobereců, zelené mušelinové záclony, ložní a stolní prádlo, zbraně, 3 turecké šavle, kuchyňské nádobí, písemnosti a archiválie a mnoho dalších zajímavostí.

V září 1643 nařídil švédský generál Torstenson, aby hrad byl zbaven posádky a hradby strženy.

Hrad však byl s konečnou platností opuštěn až koncem 18. století, kdy byly odtud přeloženy vrchnostenské kanceláře do vsi Lukova a zdíva hradu se použilo na stavbu panských budov. Jak hrad Lukov původně vypadal, ukazuje obraz dochovaný na zámku v Lešné.

Zříceniny Lukova, které jsou důležitým stavebním článkem pro poznání raně gotické architektury u nás, budily pozornost zejména v době romantismu, jak o tom svědčí jména i letopočty na lukovských skaliskách. Králek, kde podle staré tradice zasedalo valašské lovčí právo. Jihozápadně od hradu stojí na vrchu Tanečnici zděná věž a jihovýchodně ve zmíněném Králku vysekané sedačky. Z původního vybavení hradních interiérů se nedochovalo nic. Jedinou památkou je reliéf sv. Jiří z 15. století, dnes uchovaný ve farním kostele v Lukově.

Pod hradem, rozc.	438 m	0,4	33,8	
Lukov, parkoviště	375 m	0,4	34,2	přístřešek, ohniště
Lukov, bus	310 m	1,1	35,3	